

ДВЕ УСПЕЛЕ ХРЕСТОМАТИЈЕ ИСТОРИЈСКИХ ТЕКСТОВА

Када у једној години буду објављене две књиге које се међусобно допуњују, конципиране као хрестоматије историјских текстова од којих се једна бави искључиво правним текстовима, а обе су намењене студентима матичних факултета, Филозофског и Правног, при чему могу да служе као изванредно помоћно средство истраживачу, право је задовољство приказати их. То ћемо и урадити само физички одвојивши ова два приказа.

Наслов : **Извори за историју Срба до XV века**

Аутори : проф. др Марко Атлагић · проф. др Бранислав Милутиновић
Издавач: Филозофски факултет · К. Митровица · Центар за митолошке студије Србије · Рача
Година објављивања: 2002, стр. 335

Након дуго времена појавила се пред широким читалиштем још једна од прилично ретких хрестоматија чији је циљ расветљавање српске средњовековне историје кроз историјске изворе. Како је последња, шеста књига из чувене едиције **Византијски извори за историју народа Југославије** објављена још 1986. год. (уз обавезу накнадног објављивања петог тома), логична је била потреба објављивања једне хрестоматије која ће,

макар делимично, са информативне стране, надоместити недостатак **Византијских извора**, бар у оном делу којим се бавила ова едиција.

Коауторски тандем Атлагић–Милутиновић је храбро ушао у изазов објављивања књиге са овом тематиком, вешто хронолошки украјајући историјске изворе–византијске, српске средњовековне, западно-европске и турске. Постојала је реална могућност грешке у одабиру текстова који покривају читав један миленијум и аутори су је очигледно били свесни. Књига је конципирана као уџбеник који ће на једном месту објединити текстове везане за Србе и тиме скратити труд како студенту, тако и научном раднику у трагању за великим бројем давно објављених и недоступних књига. Како је за почетак ове књиге одабран текст Псеудо–Цезарија (V век) из "Царских дијалога" о дунавским Словенима, то нам је јасно да су се аутори држали у конципирању дела учења званичне историографије. Једина примедба коју бисмо упутили аутору или издавачу је везана за списак дела коришћених у стварању ове књиге (Извори и литература) која су набројана без икаквог реда. Како је ово грешка која се најчешће поткрада при објављивању књиге, а техничке је природе, надамо се да ће при штампи другог издања, које ће се највероватније догодити

овом делу, бити исправљена ова мањкавост.

Као својеврсни додатак овој књизи јавља се и сасвим добар одабир српских средњовековних повеља и натписа (у оригиналу, са обавезним преводом), чиме књига добија на тежини и занимљивости, а читалац, макар и не био стручњак из области историје, остаје обогачен за велики број информација.

Све у свему, може се рећи да су **Извори за историју Срба до XV века** проф. др Марка Атлагића и проф. др Бранислава Милутиновића успела књига о којој ће, сигурни смо, још бити писано.

* * *

Наслов : Законски текстови Старог и Средњег века

Аутори : проф. др Драган Николић • Александар Ђорђевић

Издавач : Бона фидес • Ниш

Година издања: 2002, стр. 246

Приређивачи књиге **Законски текстови Старог и Средњег века** су дали преглед једанаест законика од чега њих четири хронолошки спадају у област Старог (Хамурабијев, Гортински, Закон Дванаест таблица и Салијски закон), док је из богатог Средњег века преузето осталих осам

(Земљораднички закон, Кратка руска правда, Ши́ра руска правда, Закон судњи људем, Велика повеља слобода, Винодолски закон, Душанов законик). Овај избор није нимало случајан јер овако конципирани текстови, хронолошки сређени, дају нам преглед правних споменика Месопотамије, Грчке, Рима, Византије, Русије, Енглеске и Србије. Већ сам поглед на садржај књиге скреће нам пажњу на приличну заступљеност руског законодавства. Разлоге треба тражити у тек од скоро пробуђеном интересовању за изучавање руске правне историје што је већ неколико година уназад најужа област истраживања др Драгана Николића.

Посебну занимљивост чини Душанов законик који је сачуван у такорећи говорном облику чиме је читалац принуђен да уђе у дух језика и времена средњовековне Србије. За оне који се ипак не успеју да снађу у овом преводу, на крају књиге се налази, након прегледа чланова по садржини, одлично изведен речник са свим објашњењима неопходним за савременог читаоца.

Књига обилује подацима о законцима са јасним и прецизним информацијама о условима и времену у коме су донети. Верујемо да ће и ова књига наћи своје место у библиотеци сваког културног посленика.